

Nr 1 2003 - Nya Sändare

Nya Sändare

Efter påtryckningar från SRF ska radiosändare på alla reproducerande vargar bytas till en säkrare modell, som inte går att tjuvpejla. Men finansieringen är inte tryggad. Hoppet står till miljöminister Lena Sommestad, som uttryckt sitt missnöje med de nuvarande sändarna. Nu stöter tjuvpejlarna på patrull

SRF gick i oktober förra året ut med ett erbjudande om 32 000 kronor till vargprojektet på Grimsö för att byta ut de gamla pejlingsbara sändarna till ny och säkrare teknik. Samtidigt utmanade vi andra organisationer att hjälpa till med finansieringen. Att privatpersoner kan pejla de traditionella VHF-sändarna står nu helt klart, liksom det faktum att alltför många sändarförsedda djur försvunnit under oklara omständigheter. Gehöret blev stort i massmedia och många reagerade starkt på de skrupelfria människor som ägnar sig åt tjuvjakt på utrotningshotade djur, som de dessutom kan lägesbestämma inför sina kriminella aktiviteter.

HÖGA FLYGKOSTNADER

– Vår ambitionsnivå är att byta ut alla gamla sändare på samtliga vuxna, reproducerande djur, säger Håkan Sand på vargprojektet. Policyn är att inga sändare av den gamla typen längre skall användas vid kommande märkningar. Endast ett fåtal nya vargar skall märkas, och det är alfadjur i fyra revir där det redan finns ett radiomärkt alfadjur. Sammanlagt rör det sig om ett 15-tal vargar i Mellansverige, som får antingen GPS-sändare av olika typ eller nya så kallade Fas 2-sända-re. Vargarna i de norrländska länen faller dock utanför vargprojektets verksamhetsområde och all märkning där ansvarar Länsstyrelserna och Naturvårdsverket för.

– Mest kritiskt för om vi ska lyckas med vår målsättning är om vi får ihop finansiering till ommärkningen, säger Håkan Sand.

Hoppet står nu till att miljöminister Lena Sommestad, som reagerat på de farliga sändarna, ska kunna skjuta till pengar. Det handlar om ca 300 000 kronor bara i extra flygkostnader, och förutom SRF har ingen annan finansiär anmält sitt intresse. WWF kanske kan bidra något, men har redan satsat pengar i det EU- projekt som forskningen medverkar i för att ta fram ny teknik.

– Om inte finansieringen ordnas, så kan vi bara utföra de allra mest nödvändiga sändarbytena, säger Sand, som menar att det inte är rimligt att själva vargforskningsprojektet drabbas av merkostnaderna.

– Att fånga in en varg som märkts förut kan vara betydligt svårare än vid första märkningstillfället, säger Olof Liberg. De lär sig snabbt att undvika fara, har erfarenheter från USA och Norge visat, och gömmer sig bättre. Det kan bli nödvändigt med nya fångstmetoder. Dessutom är den nya tekniken relativt obeprövad och ska nu testas i större omfattning på stora rovdjur i Sverige.

Det finns ett flertal nya typer av sändare som är under utarbetande, bland annat inom det EU-projekt som rovdjursforskningen medverkar i. De nu aktuella Fas 2-sändarna är en mellanteknik, som är betydligt säkrare och ett steg på vägen till slutmålet för projektet, vars ambition är att få fram ny teknik som både är säkrare och avsevärt mer avancerad för insamling av forskningsdata. Fas 2-sändarna blir dock inte klara att användas förrän i början

av mars, och först då kan sändarbytena påbörjas.
De vargar som märks innan dess utrustas med så kallade GPS-sändare.

VARGTELEFONER KVAR

– Vargtelefoner kommer även fortsättningsvis att fungera, säger Håkan Sand. Det nya med Fas 2-sändarna är att de går att stänga av och att de bara kan aktiveras av behöriga pejlar. Om man utrustar vardera vargen i ett alfapär med en GPS-sändare respektive en Fas-2 sändare, kan den senare användas för att förse vargtelefonerna med information.

Vargtelefonen är en uppskattad tjänst som forskarna tillhandahåller jägare som jagar med hund i vargrevir. Detta för att jägarna ska veta ungefär i vilken del av reviret vargarna uppehåller sig för att på så vis kunna undvika vargmöten.

Den nyligen radiomärkta, så kallade Flåsjövargen, som Tåssåsens sameby ansökt om jakt på, är med största sannolikhet dödad. Halsbandet hittades avskuret och slängt i ett vattendrag, två dagar efter att vargen hade märkts.

Det är dock inte säkert att vargen pejlades innan dådet. I det här speciella fallet kan vargen ha förföljts via spår i snön efter att den märktes.

ANN DAHLERUS